

Panu

Kahdella kielellä

Sain terveisiä virkeältä veteraaniveljeltä Suomen Turusta. Oli Turun valtalehdessä saanut tilaa muutamille havainnoilleen "rakikoomillisista" käänkökukkasista sikäläisessä katunimistöissä, nimenomaan kilvissä. Juttua somisti kuva katukilvestä, jossa ovat allekain nimet **Kaljakuja ja Kaljagrand**.

Niin pitkälle ovat siis Turun ruotsinkieliset tulleet kieli-kysymyksessä vastaan! Vai eikö kylttilaamarilla ole ollut sanakirjaa käytettävissään? Eipä sillä, olen kyllä jo vuosia sitten kuullut ruotsia puhuvien nuorten olleen menossa kaljalle "på svenska".

Monta muutakin huvittavaa havaintoa veli Villen jutun sisältyy.

Meillä Oulussa kaksikielinen katunimistö hävisi näköpiiristä melkein ihmisikä sitten, kolmikieliset kaikenlaiset kyltit kai tasan 75 vuotta sitten. Siitä lähtien on syljety lattialle vain suomeksi. No,

tähän syntiin ei sentään kovin moni enää syyllisty, mutta kadulle sykkijöitä riittää kotitarpeiksi siinä kuin katukäytävien pyörähäiriköitäkin, kaikenikäisiä.

Muistaakseni tervasutit heiluivat "Uuleoporin" keväänvalkoisessa yössä viimeisen kerran 58—59 vuotta sitten. Jälleen kerran, olisiko ollut ainakin kolmas kerta sitten ensimmäisen maailmansodan, ruotsinkieliset kilvet töhrittiin, eikä niitä sitten enää uusittu.

En tosin kuulunut mukaan kelpuutettuihin salaseuralaisiin, mutta olen sittemmin kuullut monta hyvää tarinaa. Olivat tervaaajat sitten oikeita sankareita tai ei, niin vielä ikämiehinäkin he mielellään näitä muistelivat. Ja jännittävää piirileikki se kai on ollut, koska siihen aikaan käyskenteli kevätyössäkin ainakin muutama oikia polliisi.

Palasi tuonnoin, siittäkin jo kohta 30 vuotta, vähäksi

ajaksi koulukaupunkinsa Ouluun yliopettajaksi korkeapinen filosofian tohtori **Pentti Airas**, Turusta hänkin. Kerran tavatessamme hän utelemaan, "mahtaisikohan **Leinosen Hanski** vielä muistaa, kun minä pyyläsin sitä 'Mellanskuulanin' (me käytimme ruotsalaisesta koulusta tätä vanhaa nimeä) lankkuaijan yli, kun polliisi ylätti?"

Hanski eli Hannes Leinonen, tohtori hänkin, juma-luusoppinut, oli silloin astunut Oulun hiippakunnan kunnianrvoisan piispanvirkaan, niin kuin valistunut lukija hyvin muistaa. Tuttu mies, olimme luokkatoveritkin yhdessä vaiheessa Oulun lyysejosa, hengenheimolaisiakin monessa asiassa. En tullut koskaan tietämällä tietämään, ketkä koulutovereistani olivat tervapelissä mukana, mutta en yhtään hämmästynyt tietoa ja kysymystä, pikemmin päinvastoin.

Kehoitin Penttiä kysymään asiaa piispalta itseltään. Sittemmin kuulin, että oli kysynyt ja että Hannes koko Suomen kansalle tuttuun verkkaisaan tapaansa oli myöntänyt hyvin muistavansa, varmaan vielä kiitellytkin viimeisestä. Olivat pojat, tulevat tohtorit, tainneet olla vetämässä jotain riepua ruottalaisen koulun kunnianarvoisaan lipputankoon, jos oikein muistan. Pentti oli koulu-poikana jo täysimittainen ja vankanpuoleinen, Hannes vielä silloin hintelä, kevytrakenteinen. Niin että vante-rampi nosti ensin toverinsa ja punnersi sitten itse perässä.

Ei ollut polliisi ehtinyt häntään. . .

Pitänee vilkaista, onko tästä tapahtumasta mitään Hanneksen elämäkerrallisis-sa muisteluksissa!